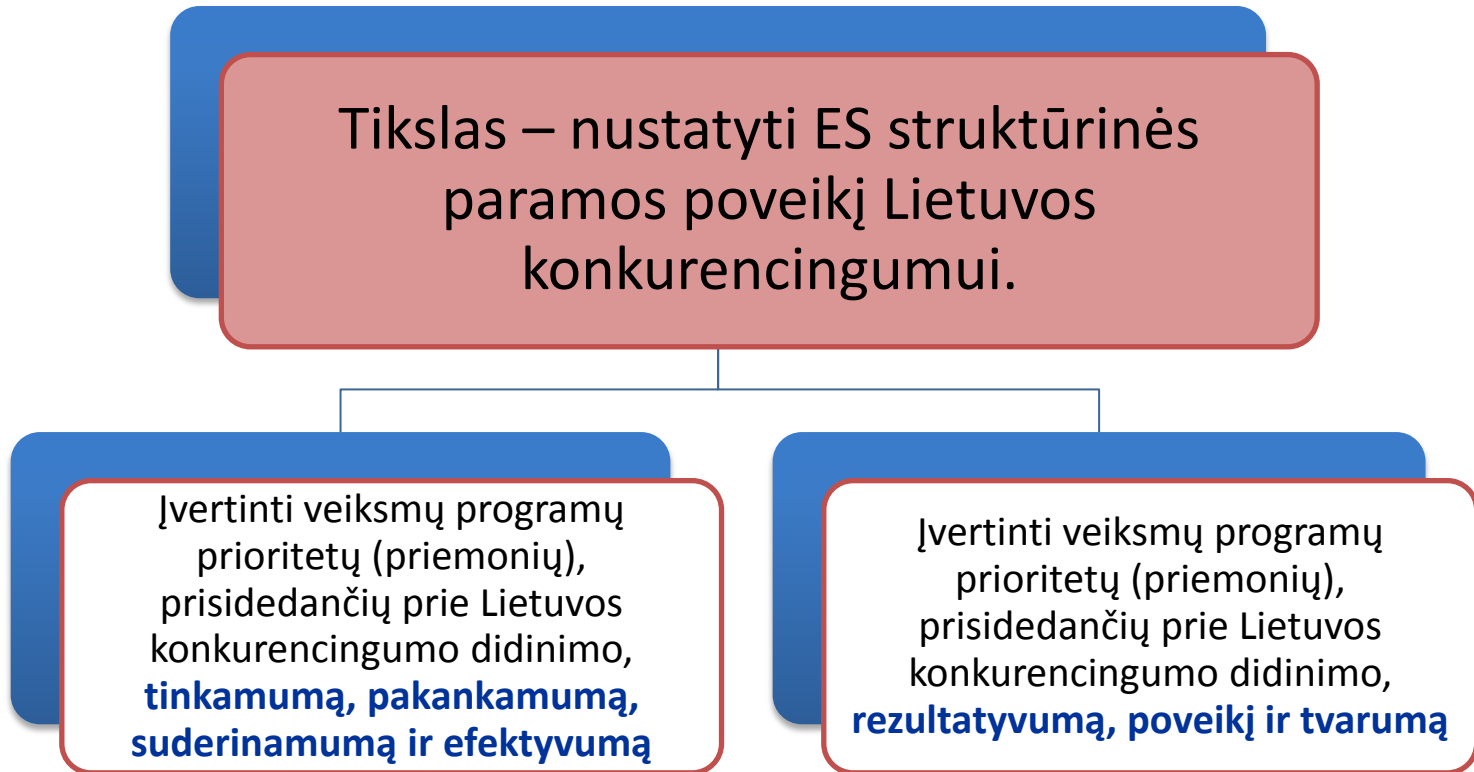

ES struktūrinės paramos poveikio Lietuvos konkurencingumui vertinimas

Stebėsenos komiteto posėdis
2015 m. vasario 10 d.

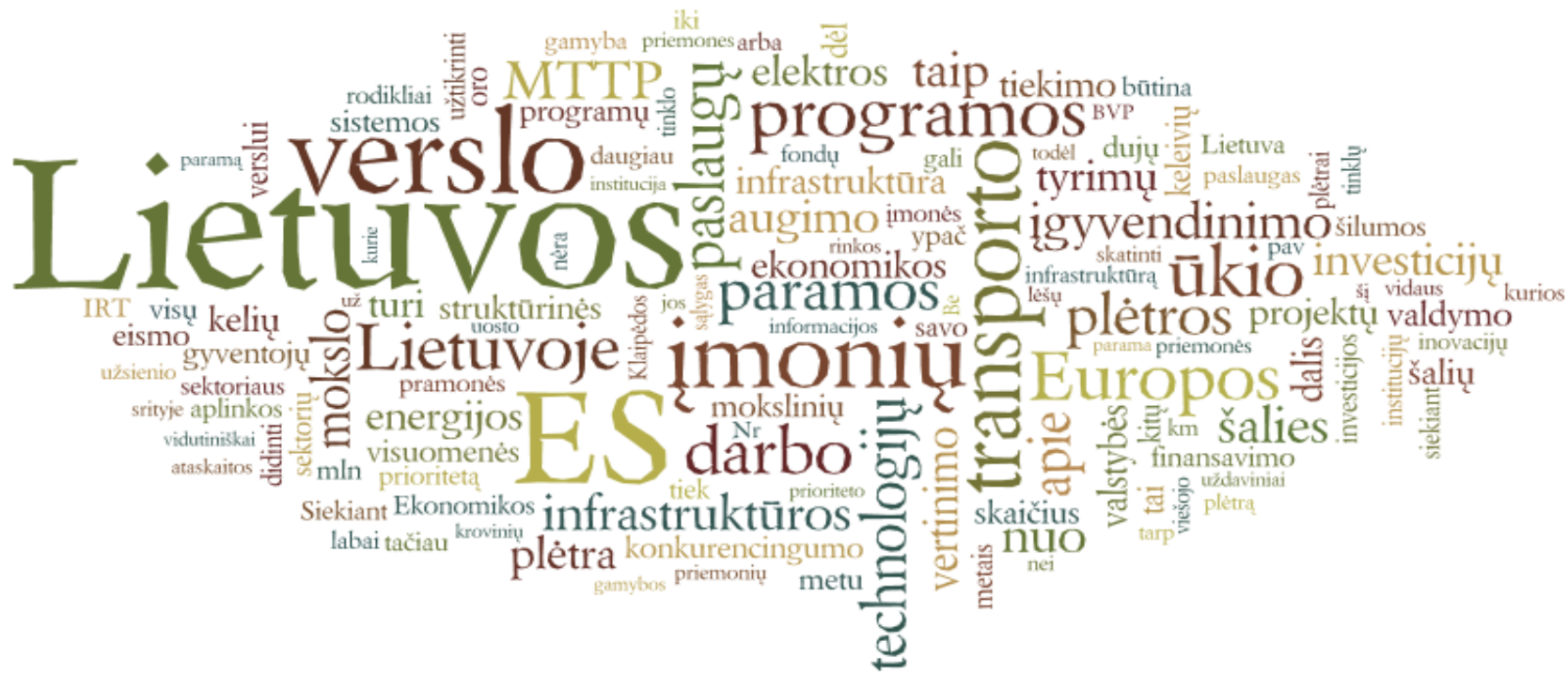
Vertinimo tikslas ir uždaviniai

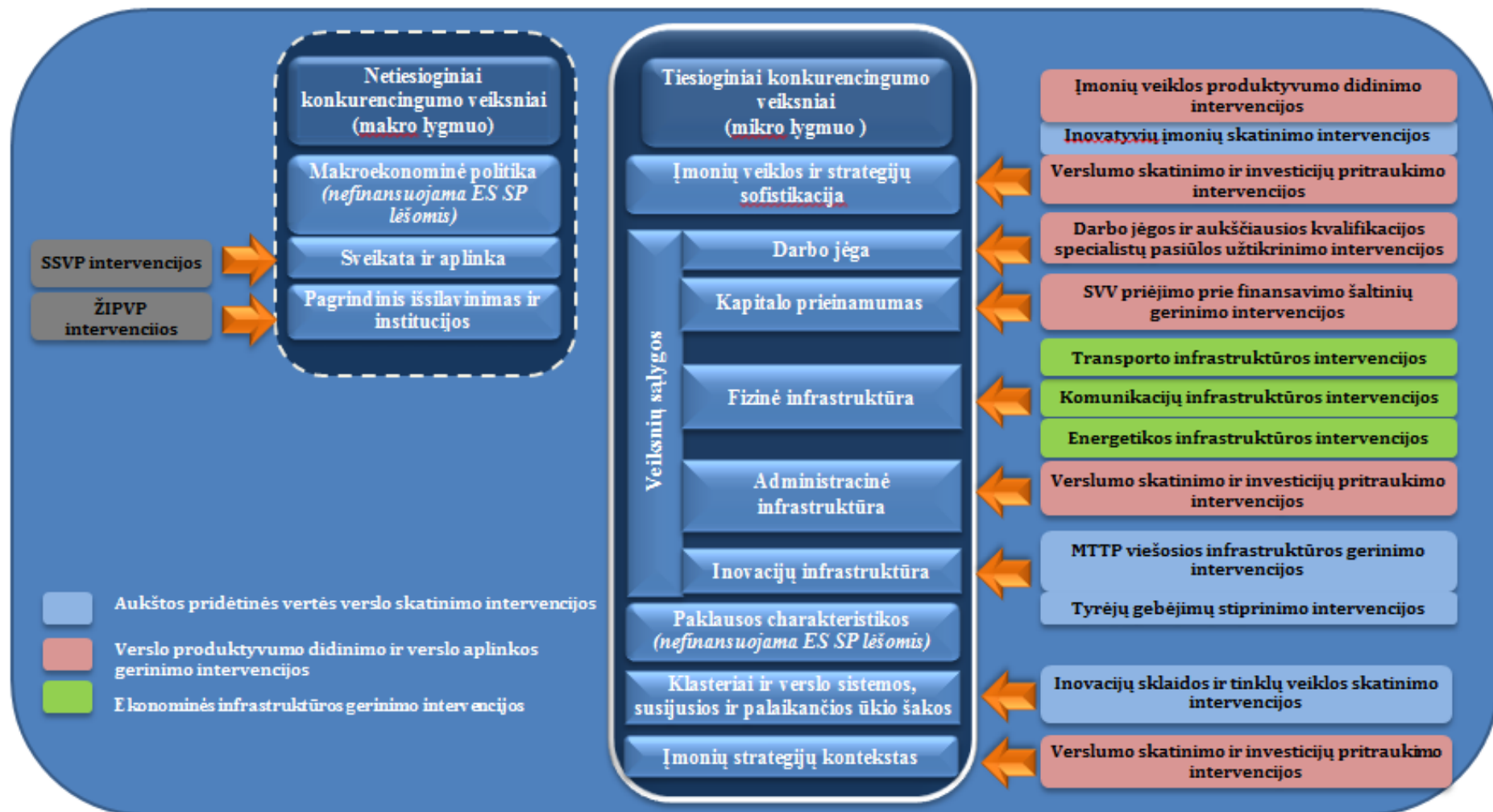
Lietuviška konkurencingumo didinimo intervencijų logika

- *Tiesiogiai konkurencingumo didinimui buvo skirtos EAVP priemonės:* (1) aukštos pridėtinės vertės verslo skatinimo intervencijos; (2) verslo produktyvumo ir verslo aplinkos gerinimo intervencijos; (3) ekonominės infrastruktūros gerinimo intervencijos.
- *Lietuviška specifika buvo ta*, kad konkurencingumo didinimo intervencijų kryptis atitiko teorinį konkurencingumo skatinimo modelį, tačiau didžioji dalis ES finansavimo teko ne tiesiogiai su konkurencingumu siejamoms sritims (aukštos pridėtinės vertės verslo skatinimui ar verslo produktyvumo gerinimui), o prielaidų verslo subjektų konkurencingumui sudarymui (transporto, energetikos, informacinės visuomenės sektoriams, kuriems skirta 57 proc. finansinių lėšų).
- Vadinas, 2007-2013 m. didesnė lėšų dalis teko infrastruktūrinėms intervencijoms, kurios sudaro *prielaidas* konkurencingumo rodiklių pokyčiams.

„Formali“ lietuviškos konkurencingumo didinimo intervencijų logikos išraiška

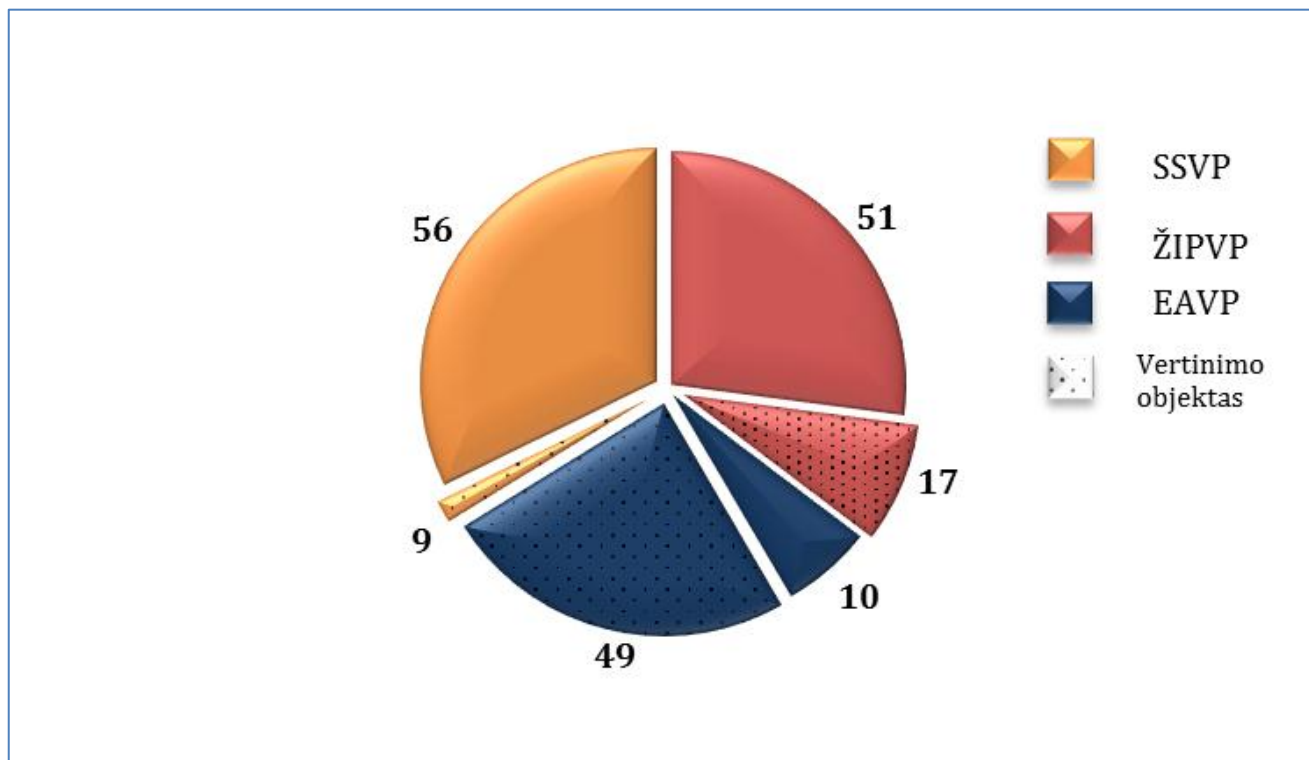

Vertinimo teorinis pagrindas: rekonstruotas valstybės ekonomikos konkurencingumo didinimo intervencijų modelis

Vertinimo objektas

- **Vertinimo objektas** - 75 priemonės, kurių įgyvendinimui skirta apie 13,5 mlrd. Lt / 3,9 mlrd. EUR, iš kurių ES lėšos - 12,7 mlrd. Lt / 3,7 mlrd. EUR.

Detalizuotas vertinimo objektas

1. Aukštos pridėtinės vertės skatinimo intervencijos

- 1.1. MTTP viešosios infrastruktūros gerinimo intervencijos
- 1.2. Tyrėjų gebėjimų stiprinimo intervencijos
- 1.3. Inovatyvių įmonių skatinimo intervencijos
- 1.4. Inovacijų sklaidos ir tinklų veiklos skatinimo intervencijos

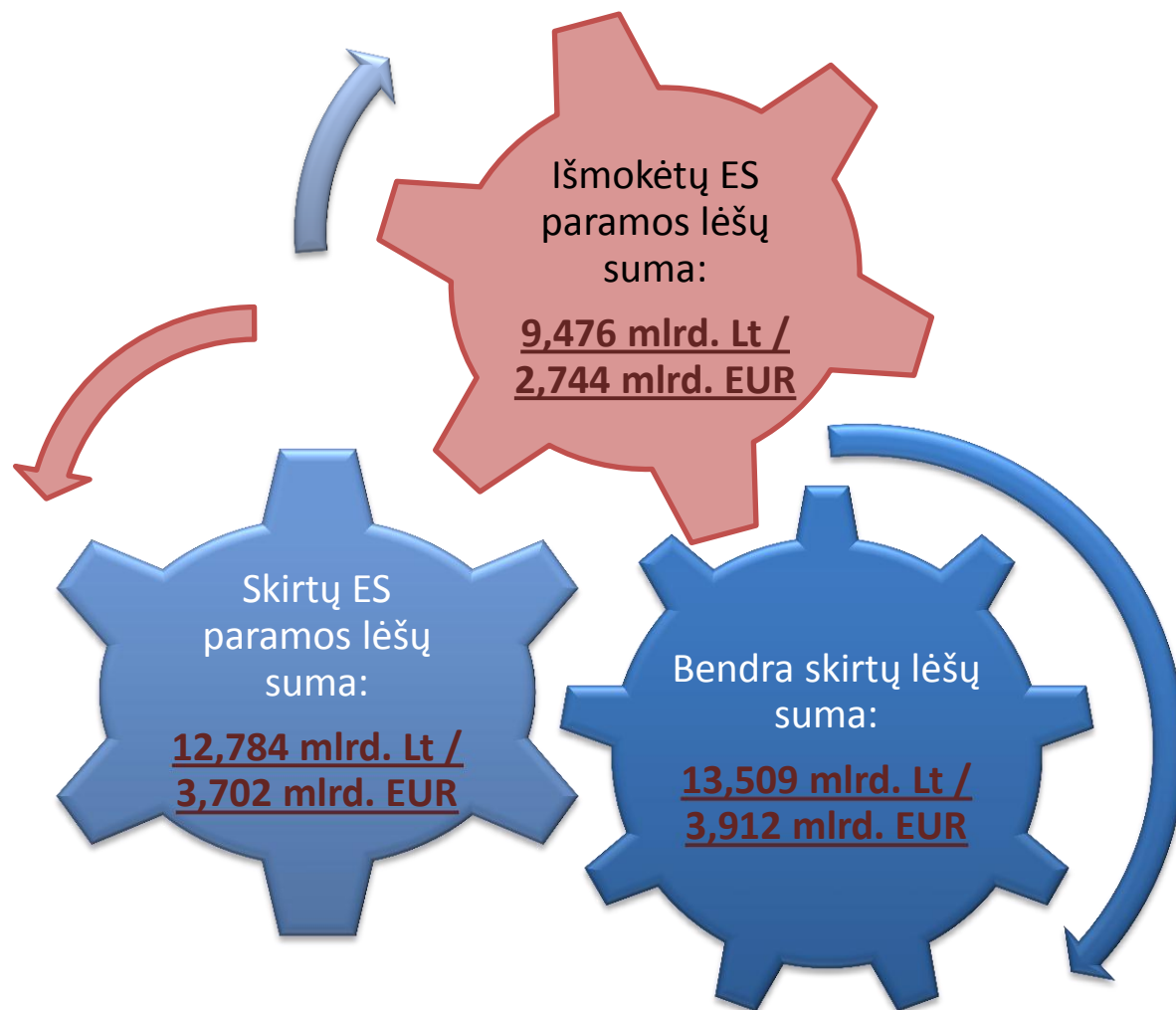
2. Verslo produktyvumo didinimo ir aplinkos verslui gerinimo intervencijos

- 2.1. Įmonių veiklos produktyvumo didinimo intervencijos
- 2.2. Darbo jėgos ir aukščiausios kvalifikacijos specialistų pasiūlos užtikrinimo intervencijos
- 2.3. Verslumo skatinimo ir investicijų pritraukimo intervencijos
- 2.4. SVV priėjimo prie finansavimo šaltinių gerinimo intervencijos

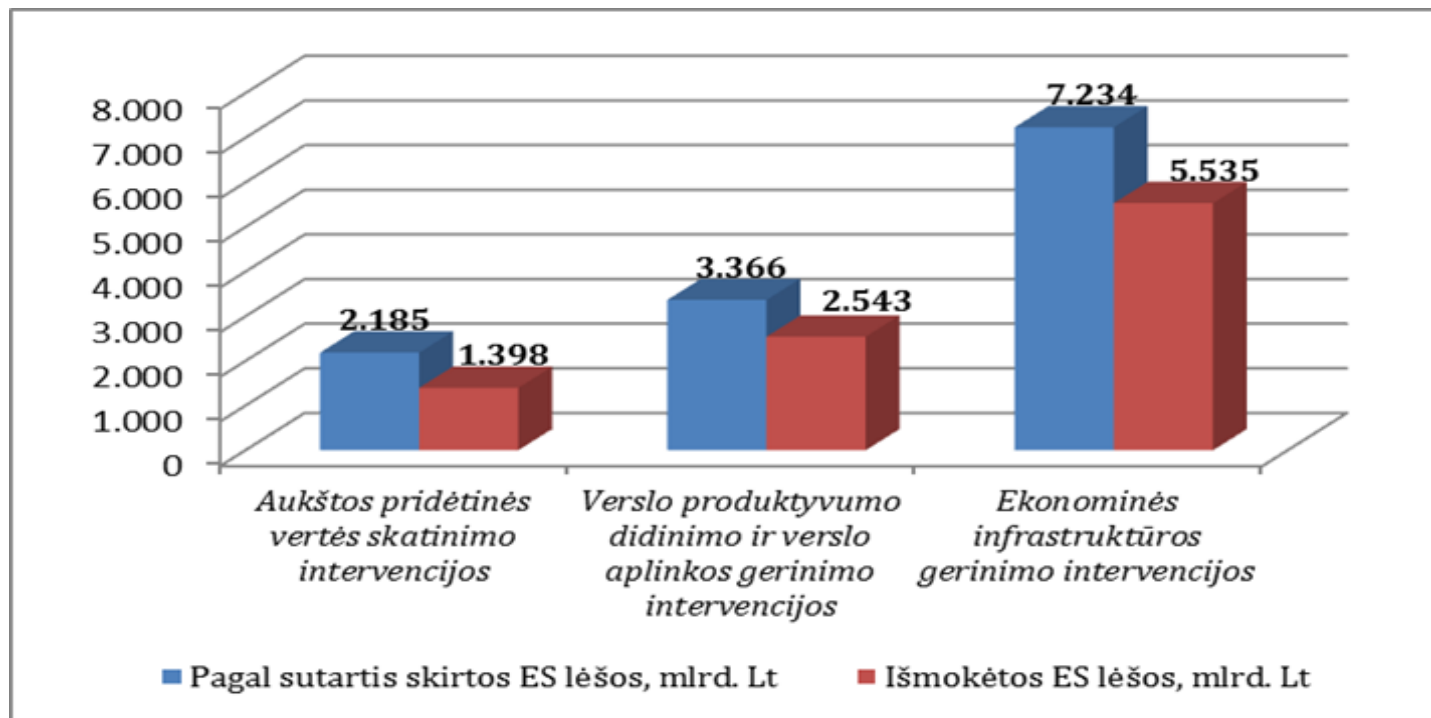
3. Ekonominės infrastruktūros gerinimo intervencijos

- 3.1. IRT sprendimai ir infrastruktūros gerinimo intervencijos
- 3.2. Energetikos infrastruktūros gerinimo ir integracijos į ES elektros ir dujų rinkas intervencijos
- 3.3. Transporto infrastruktūros techninių ir saugos parametrų gerinimo ir plėtros intervencijos

Į vertinimo objektą patekusioms konkurencingumo didinimo priemonėms 2007-2013 m. skirtos ir išmokėtos lėšos

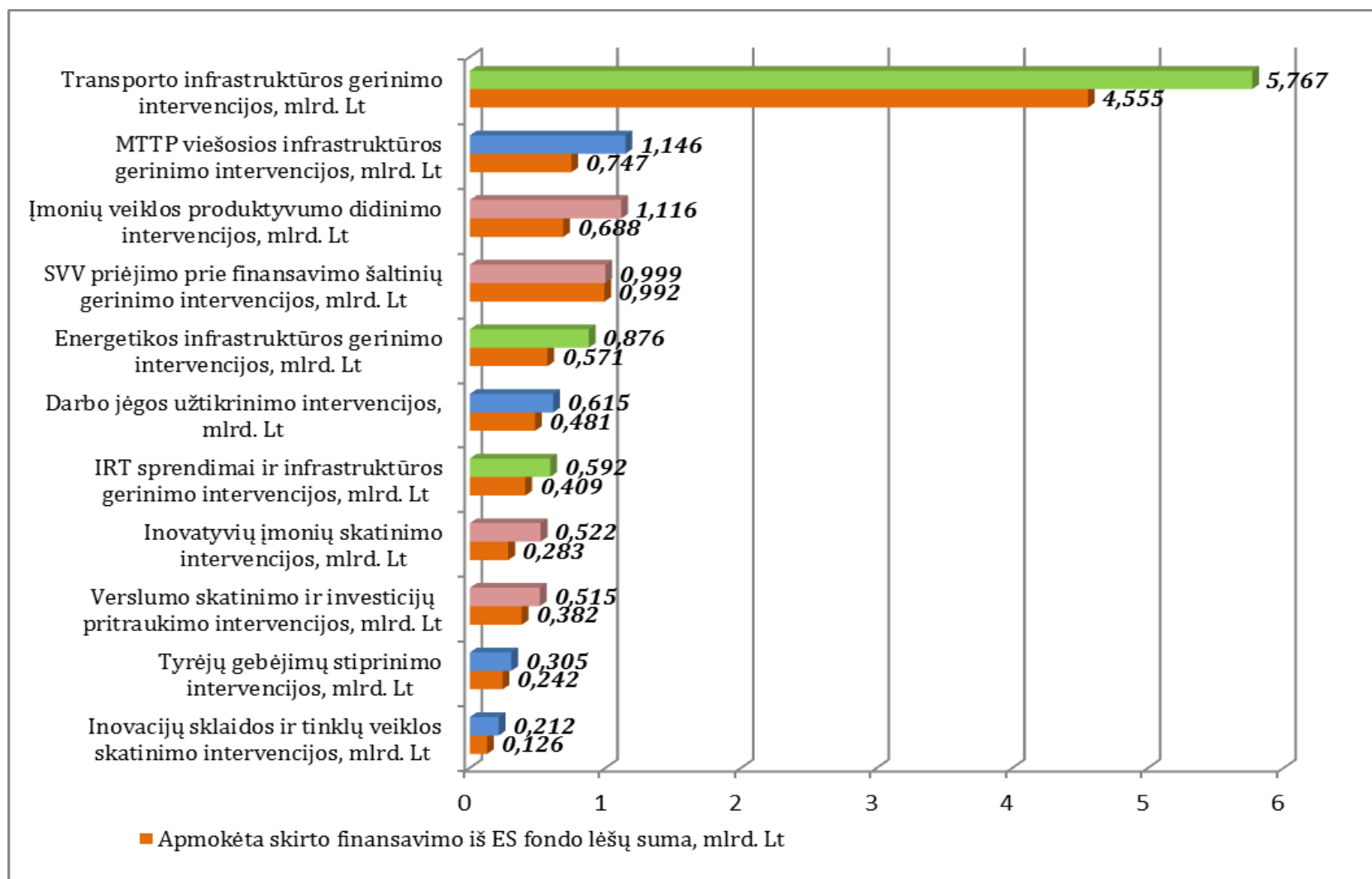

Finansinių išteklių pasiskirstymas tarp intervencijų grupių

- **Daugiausiai lėšų 2007-2013 m. buvo skirta ekonominės infrastruktūros gerinimui** (iš jų didžiausia dalis - transporto infrastruktūros techninių ir saugos parametrų gerinimui), o mažiausiai - aukštos pridėtinės vertės verslo skatinimo intervencijoms (iš jų didžiausia dalis - MTTP viešosios infrastruktūros gerinimui).
- Lietuvoje ir kitose VRE šalyse ES parama pirmiausiai buvo paskirstyta investicijoms į transportą (ypač kelius), aplinkosauginę infrastruktūrą, o senosiose valstybėse narėse daug didesnė dalis teko MTTP sričiai ir aplinkos verslui gerinimui.

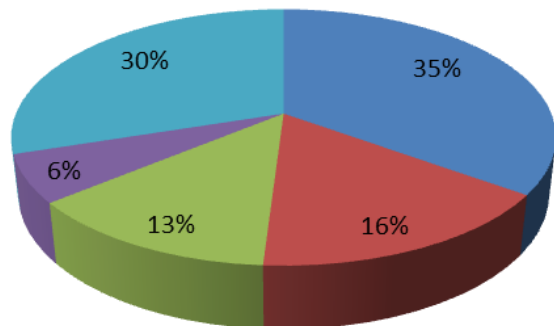
Finansinių išteklių pasiskirstymas tarp intervencijų subgrupių

Finansinių išteklių pasiskirstymas pagal tiesioginius gavėjus ir sektorius (1)

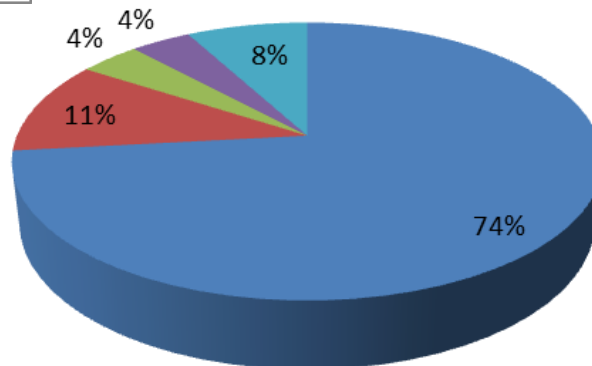
- *2/3 visų konkurencingumo didinimui skirtų lėšų (73 proc.), išmokėtų projektų vykdytojams, buvo pervesti kitiems ūkio subjektams* (prekių tiekėjams, paslaugų teikėjams, rangovams). ERPF ir Sanglaudos fondo finansuotuose projektuose buvo pervesta didesnė lėšų dalis (75 proc.), o ESF projektuose - mažesnė (39 proc.).
- *Vertinant paramos pasiskirstymą pagal projektų vykdytojų sektorius*, matyti, kad daugiausiai lėšų teko viešajam valdymui ir gynybai, transportui ir švietimui.
- *Vertinant paramos pasiskirstymą pagal tiekėjų sektorius*, matyti, kad didžioji paramos dalis atiteko ūkio subjektams statybų sektoriuje (74 proc. visų išmokėtų lėšų), didmeninės ir mažmeninės prekybos sektoriuje ir kt.

Finansinių išteklių pasiskirstymas pagal tiesioginius gavėjus ir sektorius (2)

■ Viešasis valdymas ir gynyba ■ Transportas ir saugojimas
■ Švietimas ■ Apdirbamoji gamyba
■ Kiti

Pagal projektų vykdytojų
sektorių

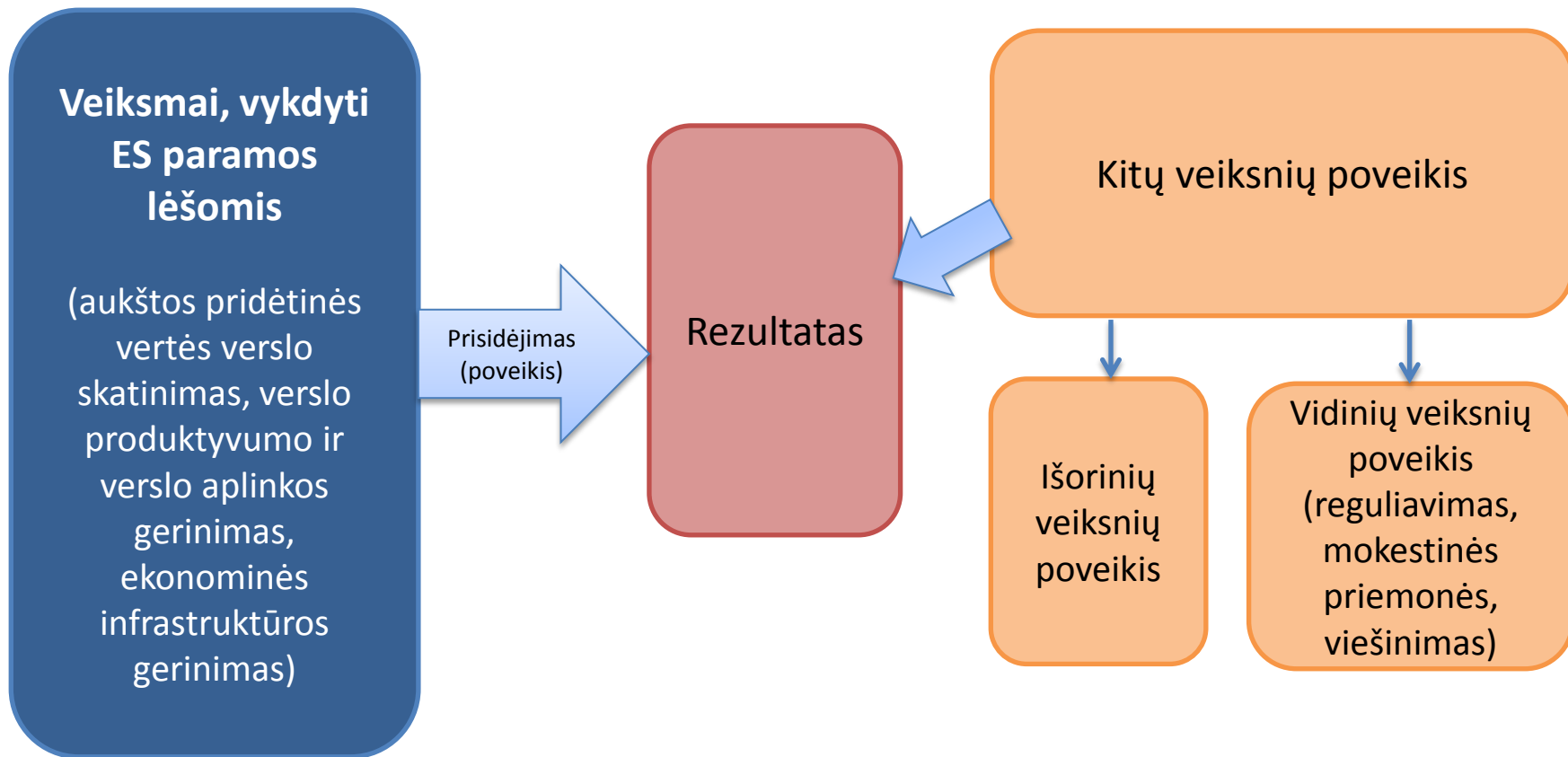

■ Statyba ■ Didmeninė ir mažmeninė prekyba
■ Informacija ir ryšiai ■ Profesinė, mokslinė ir techninė veikla
■ Kiti

Pagal tiekėjų sektorių

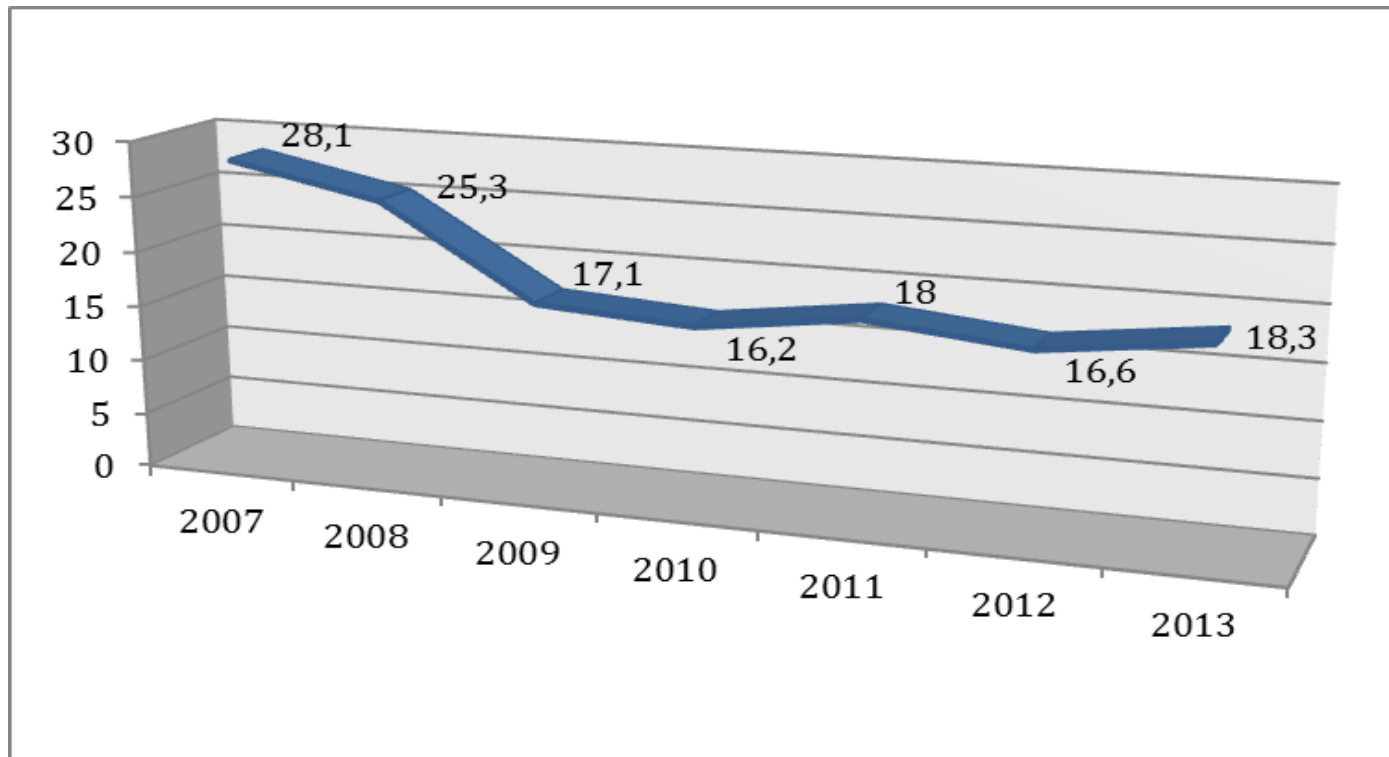
ES struktūrinės paramos poveikio Lietuvos konkurencingumo rodikliams vertinimas

Poveikis = intervencijų rezultatas - kitų veiksmų poveikis

Rodiklis	ES paramos poveikis			Kitų veiksnių poveikis		
	Stiprus	Vidutinis	Silpnas	Stiprus	Vidutinis	Silpnas
Verslo įmonių lėšų dalis bendrose išlaidose MTEP, lyginant su BVP, proc.						
Valdžios lėšų dalis bendrose išlaidose MTEP, lyginant su BVP, proc.						
Europos patentų biurui pateiktų paraiškų skaičius						
Tyrėjų skaičius, tenkantis tūkst. gyventojų						
Darbo našumas (per darbo valandą sukurta pridėtinė vertė)						
Prekių ir paslaugų eksportas, lyginant su BVP, proc.						
Aukštųjų ir vidutiniškai aukštų technologijų prekių eksportas, lyginant su visu eksportu, proc.						
Investicijų į pagrindinio kapitalo formavimą dalis BVP struktūroje, proc.						
Verslumo lygis						
Tiesioginės užsienio investicijos, lyginant su BVP, proc.						
Transporto ir saugojimo dalis BPV struktūroje, proc.						
Transporto paslaugų eksportas, lyginant su BVP, proc.						
Plačiajuosčio interneto ryšio skvarba, proc.						
Pagrindinių viešųjų paslaugų perkėlimo į internetą lygis, proc.						
Šalies ūkio darbuotojų vidutinis mėnesinis bruto darbo užmokestis, EUR						
Bendrasis vidaus produktas, tenkantis vienam gyventojui						
Užimtumo lygis (15-64 m.), proc.						

Investicijų į pagrindinio kapitalo formavimą dalis BVP struktūroje, proc. nuo BVP

Investicijų į pagrindinio kapitalo formavimą dalis BVP struktūroje, proc. nuo BVP

- Rodiklio pokyčiams įtaką darantys veiksniai:
- Ekonominė krizė (įmonių patirti nuostoliai, prasti verslo lūkesčiai, sugriežtintos bankų finansavimo sąlygos);
- Investicijos į materialinį turtą.

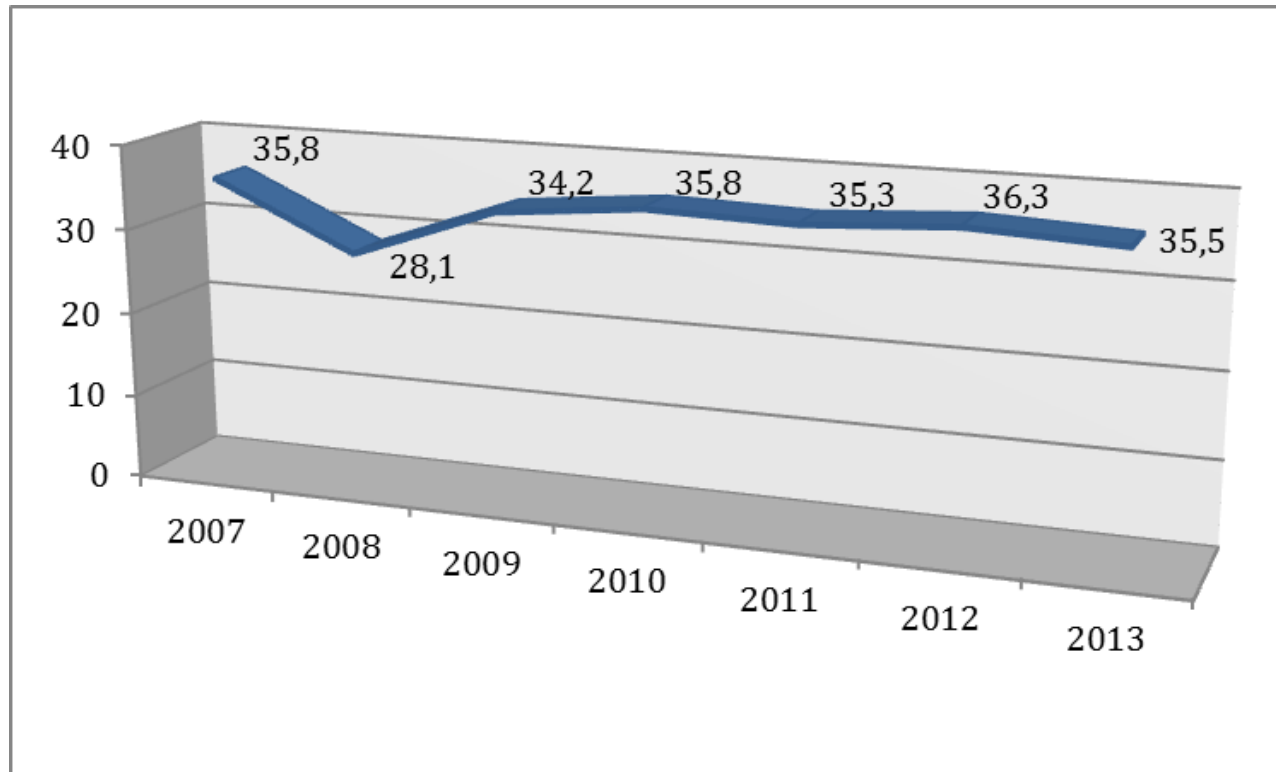
• Kitų veiksnių poveikis: stiprus

- Investuotos ES fondų lėšos (didžiausią įtaką darė priemonės „Lyderis LT“, „Invest LT+“, SVV priėjimo prie finansavimo šaltinių gerinimo intervencijos).

- 2007-2013 m. dėl ES struktūrinės paramos intervencijų investicijos į pagrindinio kapitalo formavimą Lietuvoje buvo 1,81 mlrd. EUR / 6,27 mlrd. Lt didesnės, lyginant su situacija be paramos
- 2007-2015 m. poveikis investicijoms į bendrojo pagrindinio kapitalo formavimą bus dar didesnis - investicijos išaugs 2,92 mlrd. EUR / 10,9 mlrd. Lt, lyginant su situacija be paramos
- Didžiausias ES paramos poveikis bus fiksuojamas ilguoju laikotarpiu (2020 m. dėl ES paramos lėšų rodiklis bus 3,77 mlrd. EUR / 13,02 mlrd. Lt didesnis, lyginant su situacija be paramos)

• ES paramos poveikis: stiprus (ypač ilguoju laikotarpiu)

Tiesioginės užsienio investicijos, palyginti su BVP, proc.

Tiesioginės užsienio investicijos, palyginti su BVP, proc.

- Rodiklio pokyčiams įtaką darantys veiksniai:
- Ekonominė krizė;
- Kvalifikuota darbo jėga;
- Rinkų ir klientų artumas, vietinės rinkos augimas;
- Išplėtotą infrastruktūrą ir logistiką;
- Individualios paskatos investuotojams;
- Verslo klimatas;
- Mokestinės lengvatos (investicinių projektų lengvata).

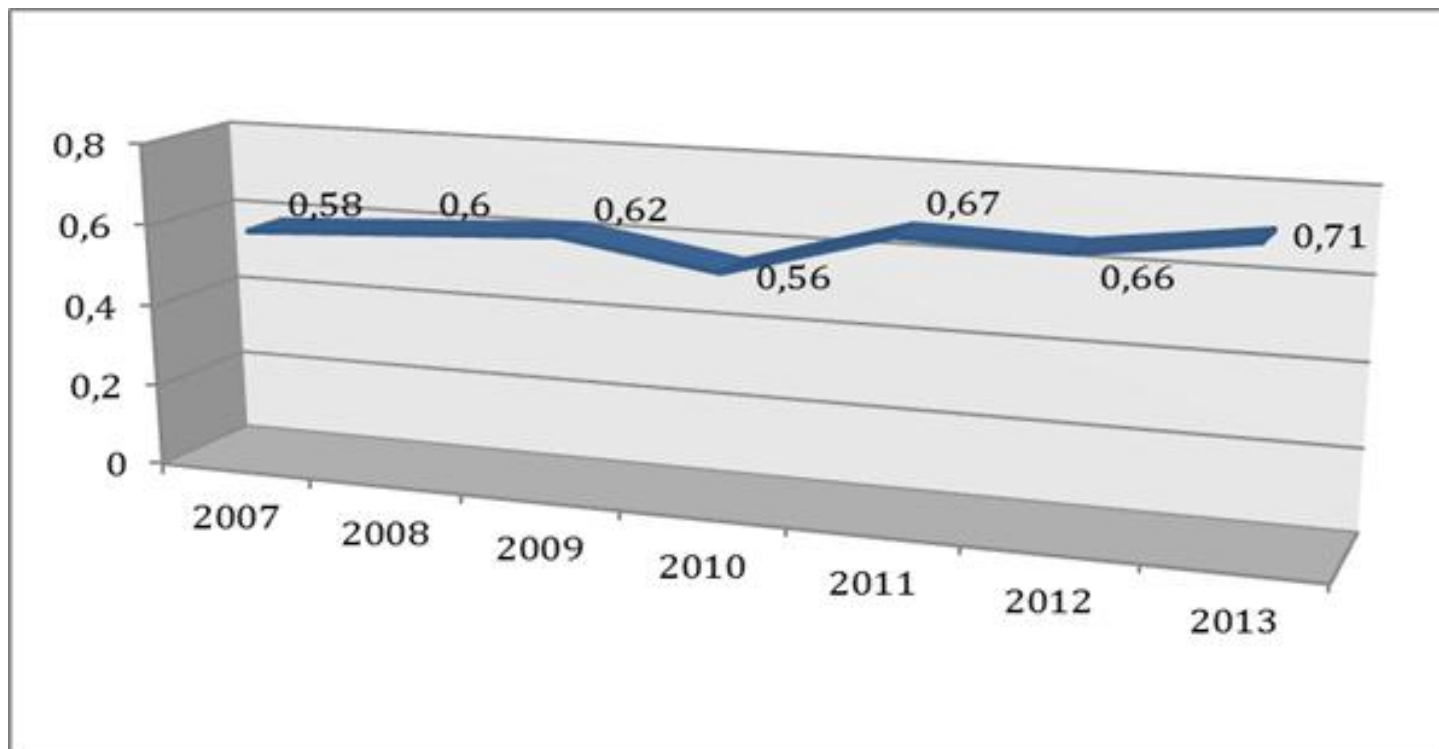
- Kitų veiksnių poveikis: stiprus

- Investuotos ES fondų lėšos (poveikį turėjo visos konkurencingumo didinimo priemonės, o didžiausią įtaką darė Verslumo skatinimo ir investicijų pritraukimo intervencijos, pavyzdžiui, priemonės „Invest LT“, „Invest LT+“).

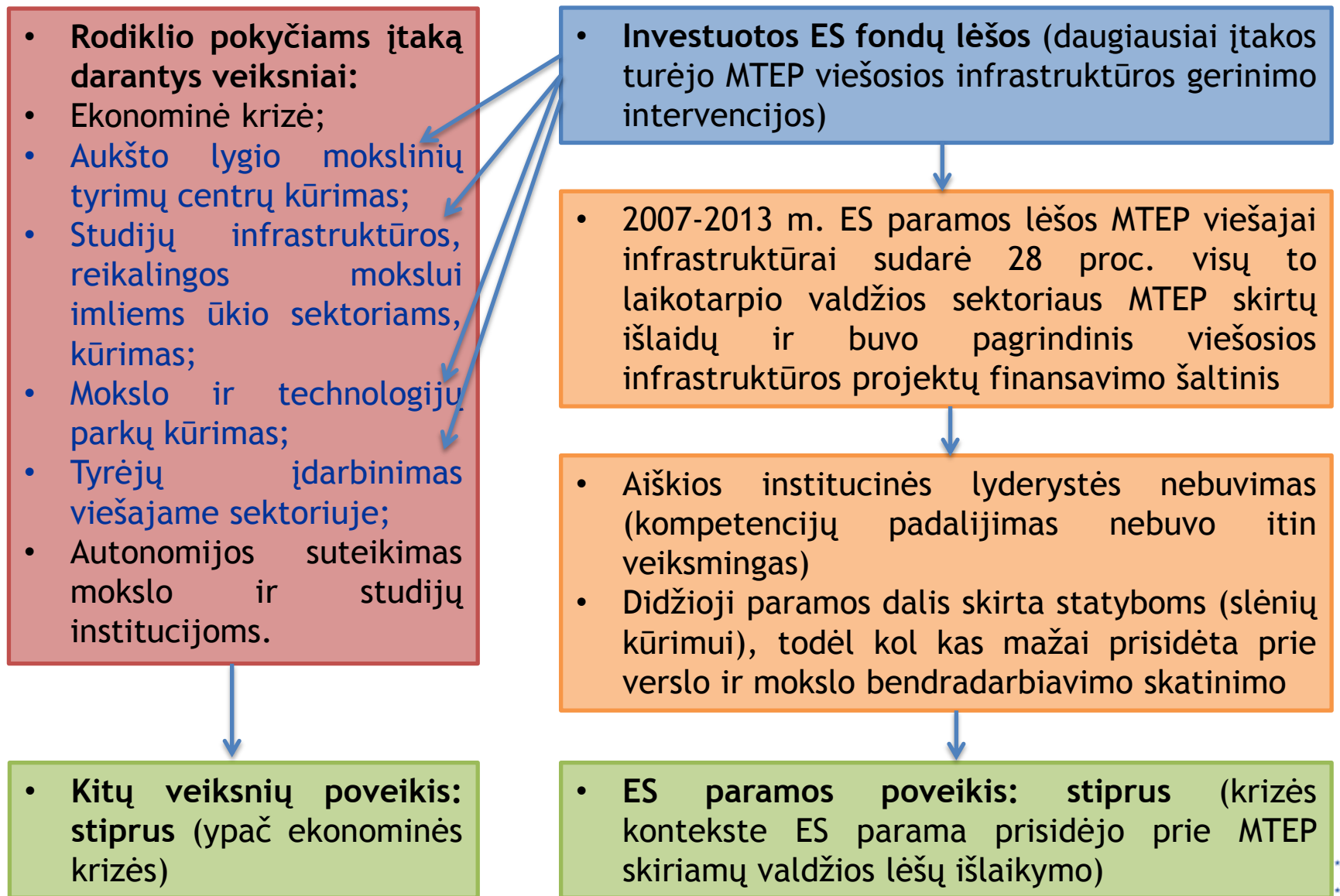
- 2007-2013 m. laikomasi investuotojų pritraukimo strategijos, individualios paskatos derinamos su infrastruktūrinėmis intervencijomis, skatinamas paslaugų centrų steigimas
- ES finansinė parama užsienio investuotojams suteikė Lietuvai konkurencinį pranašumą
- 2007-2013 m. dėl ES paramos investicijų TUI santykis su BVP buvo 16 proc. punktų didesnis, lyginant su situacija be paramos, 2007-2015 m. - 17 proc. punktų didesnis
- Vertinimo metu apklaustos Lietuvoje investavusios įmonės nurodė, kad ir toliau ketina investuoti šalyje

- ES paramos poveikis: stiprus (ilguoju laikotarpiu poveikis silpnėja, bet išlieka)

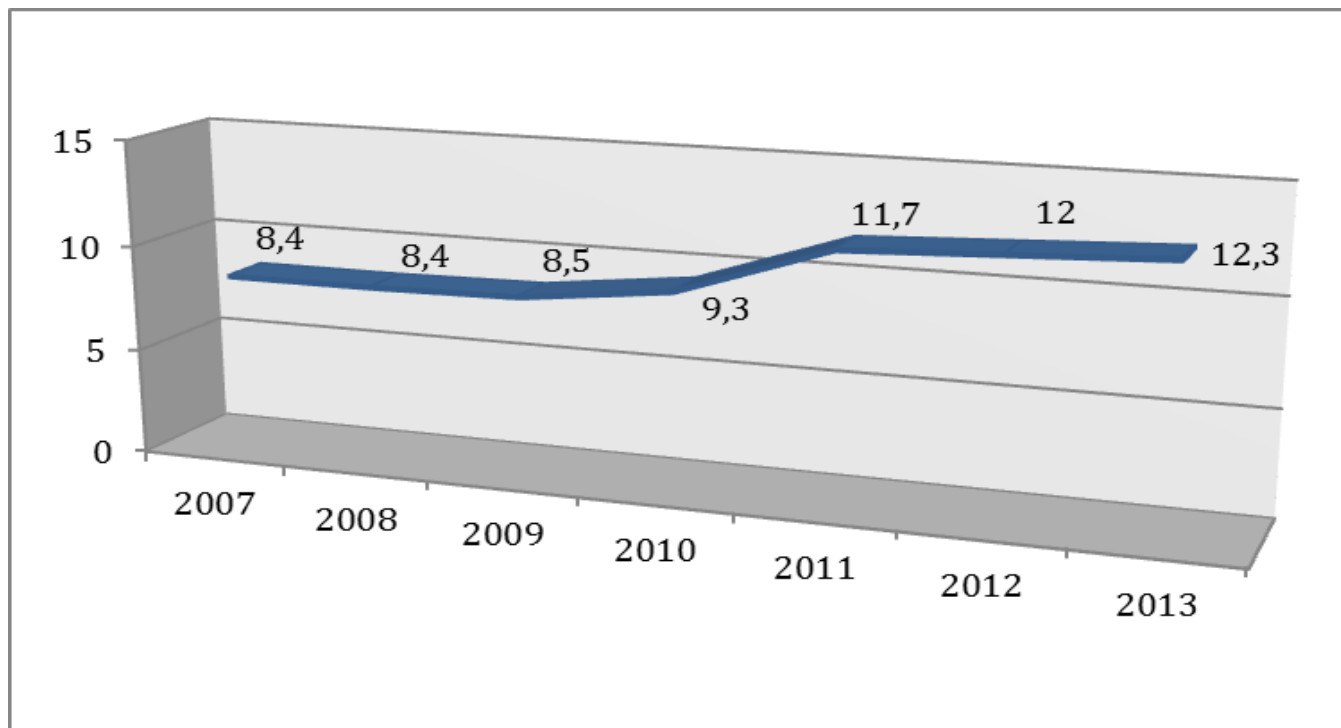
Valdžios lėšų dalis bendroje išlaidose MTEP, palyginti su BVP, proc.

Valdžios lėšų dalis bendrose išlaidose MTEP, palyginti su BVP, proc.

Tyrėjų skaičius, tenkantis tūkst. gyventojų

Tyrėjų skaičius, tenkantis tūkst. gyventojų

- Rodiklio pokyčiams įtaką darantys veiksniai:

- Mokslininkų ir tyrėjų įdarbinimas pagal sutartis viešajame sektoriuje ir privačiose įmonėse;

- Šalies ekonomikos struktūra ir mažesnis tyrėjų poreikis privačiame sektoriuje;
- Nepakankamos mokslo rezultatų naudojimo versle tradicijos.

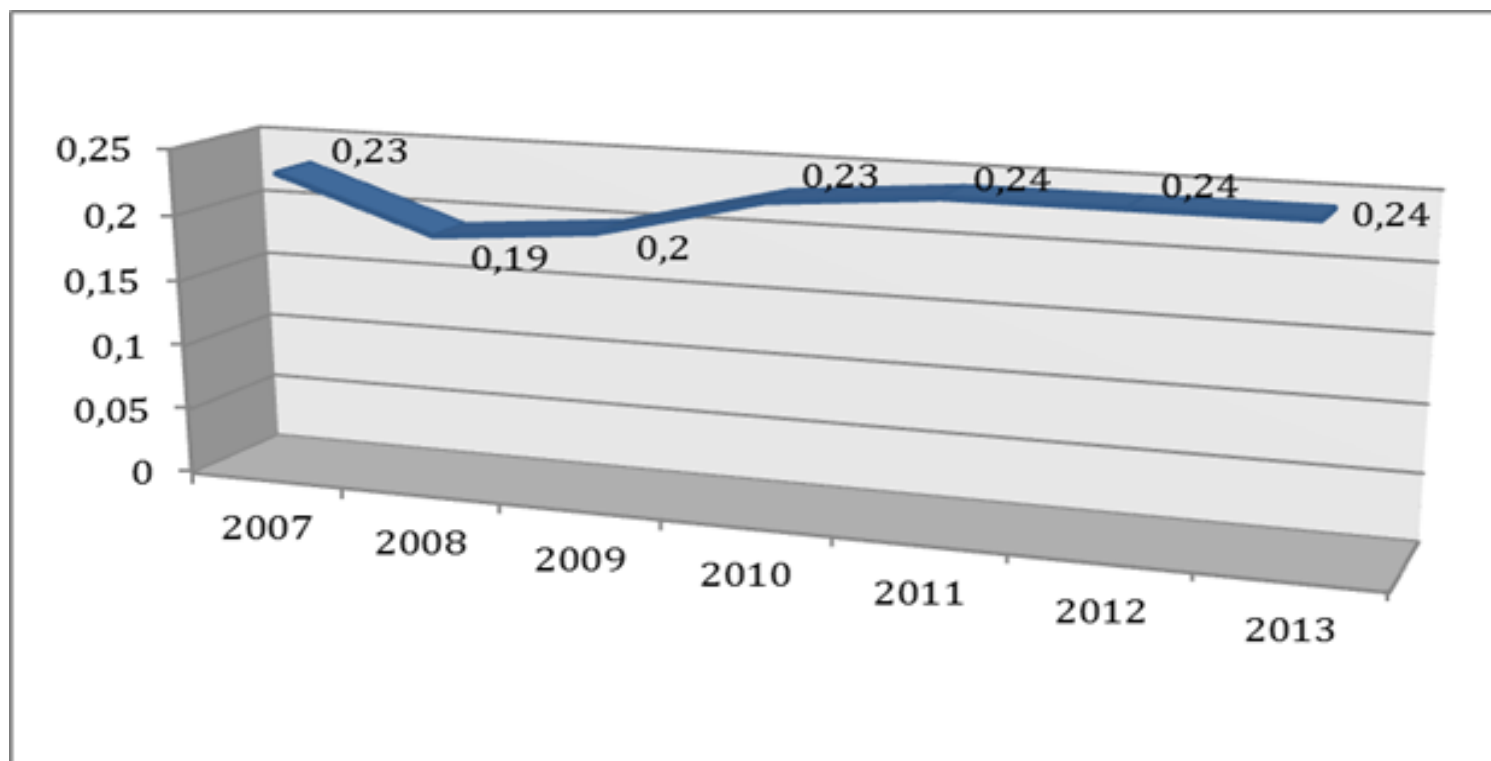
- Kitų veiksmų poveikis: vidutinis

- Investuotos ES fondų lėšos (didžiausią poveikį darė Tyrėjų gebėjimų stiprinimo intervencijos, Inovatyvių įmonių skatinimo intervencijos, pavyzdžiui, priemonės „Intelektas LT“ ir „Intelektas LT+“, Inovacijų sklaidos ir tinklų veiklos skatinimo intervencijos, pavyzdžiui, priemonė „Aukšto tarptautinio lygio mokslinių tyrimų skatinimas“)

- 2007-2013 m. ES fondų lėšomis buvo įdarbinta apie 12 proc. visų šalyje dirbusių tyrėjų, iš kurių dėl investicijų viešajame sektoriuje - apie 10 proc. visų tame sektoriuje dirbusių tyrėjų
- Mokslininkų iš užsienio pritraukimo iniciatyvos dėl nedidelio masto padėties iš esmės nepakeitė

- ES paramos poveikis: stiprus (svarbu matuoti poveikio tvarumą, t. y. įdarbintų tyrėjų išsilaikymą darbo vietoje pasibaigus projektams)

Verslo įmonių lėšų dalis bendrose išlaidose MTEP, palyginti su BVP, proc.

Verslo įmonių lėšų dalis bendrose išlaidose MTEP, palyginti su BVP, proc.

- Rodiklio pokyčiams įtaką darantys veiksniai:
- Ekonominė krizė;
- Mokslininkų ir tyrėjų įdarbinimas įmonėse;
- MTEP infrastruktūros kūrimas įmonėse;
- MTEP projektų įgyvendinimas įmonėse;
- Mokestinės lengvatos mokslinius tyrimus vykdančioms įmonėms;
- Šalies ekonomikos struktūra (mažas žinioms imlių įmonių skaičius);
- Išlaidų MTEP nedeklaravimas

- Kitų veiksmų poveikis: stiprus

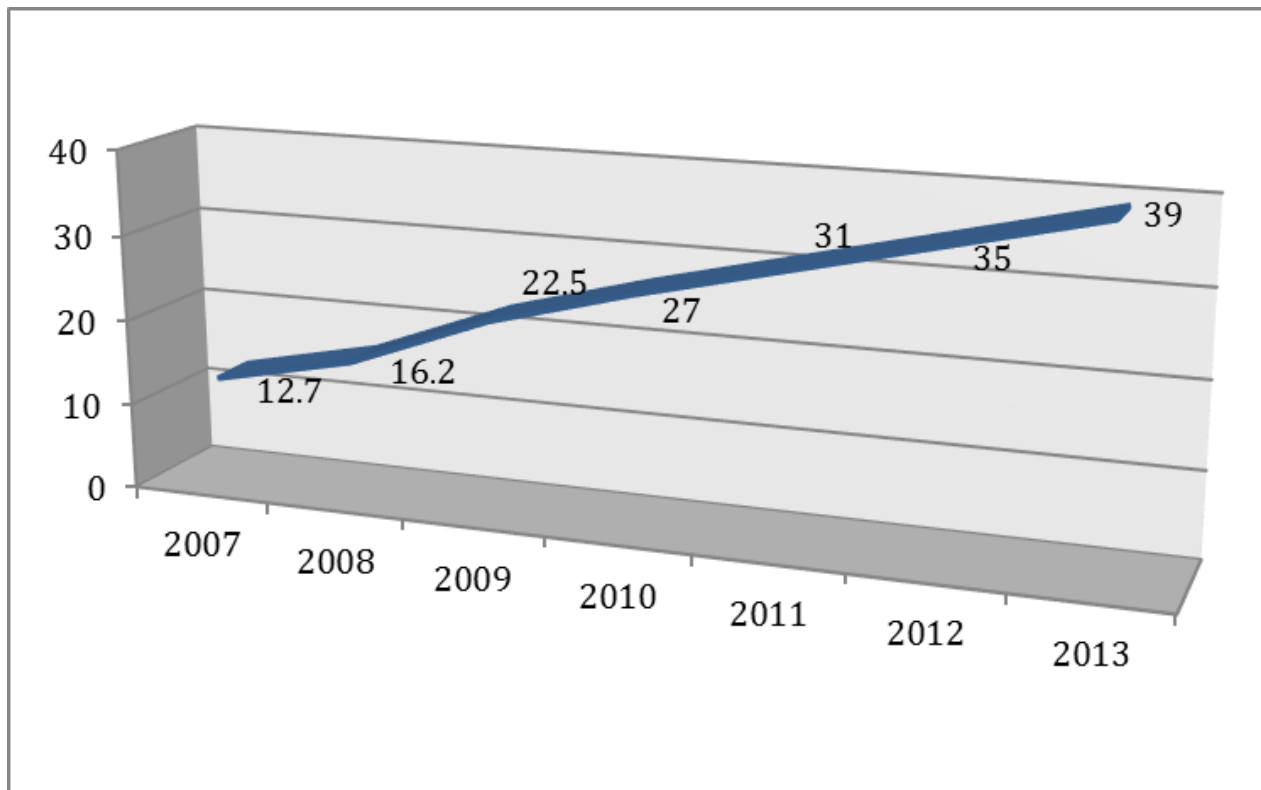
- Investuotos ES fondų lėšos (daugiausiai prisidėjo priemonės „Idėja LT“, „Intelektas LT“, „Intelektas LT+“, „Inočekiai LT“, pagal kurias remtas visas inovacijų ciklas įmonėse)

- 17 proc. verslo išlaidų MTEP Lietuvoje 2007-2013 m. sudarė pagal ES fondų lėšomis remtas priemones pritrauktos privačios investicijos
- Apie pusė apklaustų įmonių nurodė, jog ES parama paskatino investicijas į mokslinius tyrimus, o 11 proc. apklaustųjų akcentavo mokestinių lengvatų poveikį

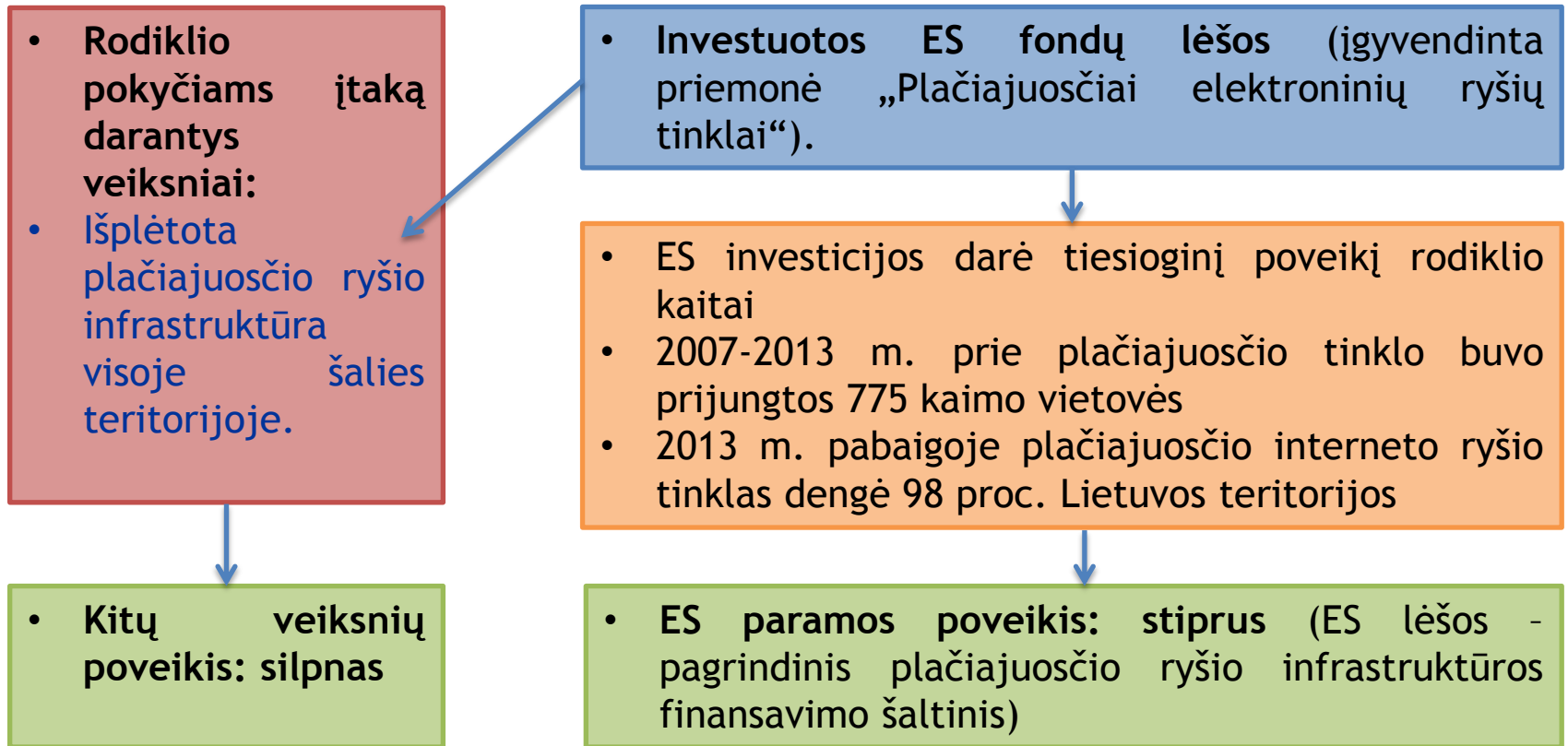
- Priemonių naujų inovatyvių įmonių skatinimui trūkumas
- Didesnės investicijos į mokslinių tyrimų skatinimą, o ne į tolimesnes veiklas (sukurtų produktų testavimą, rezultatų komercinimą)

- ES paramos poveikis: vidutinis (krizės kontekste ES parama prisidėjo prie MTEP skiriamų verslo įmonių lėšų dalies išlaikymo)

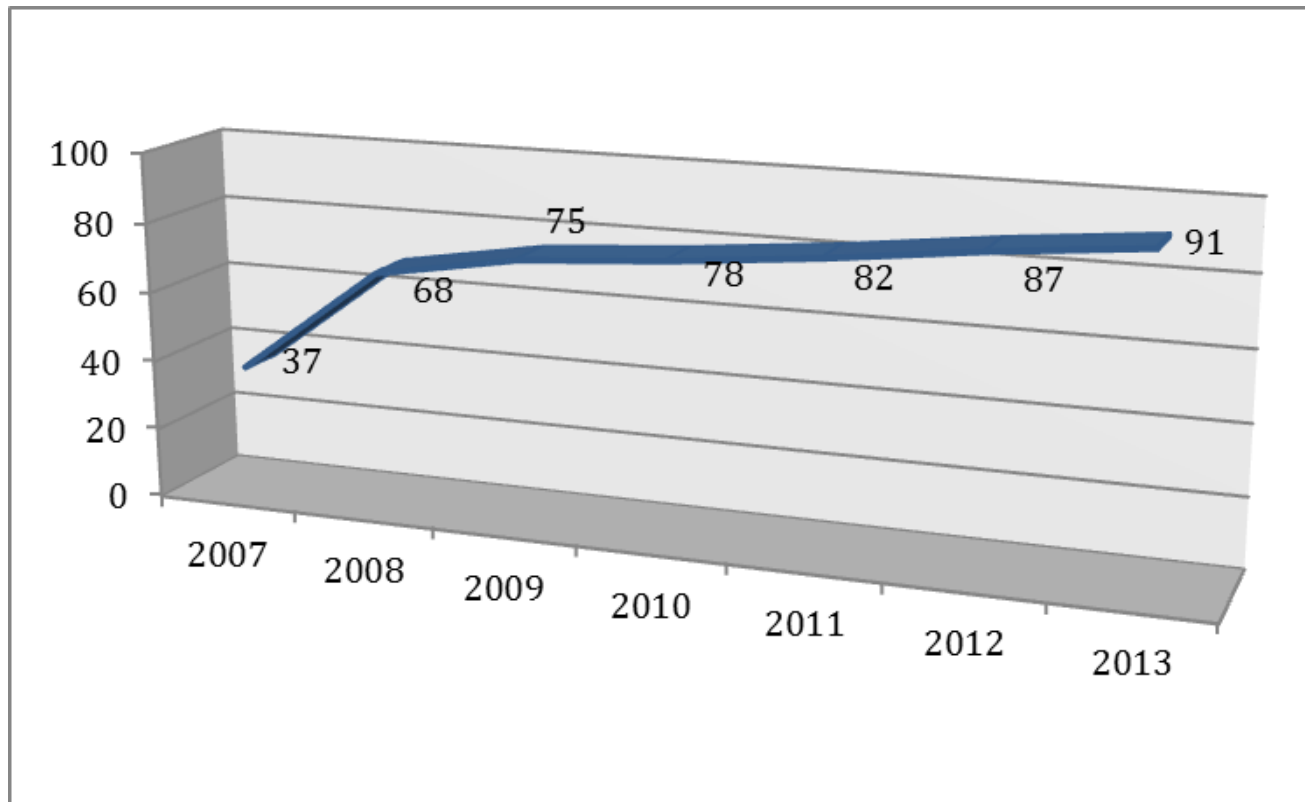
Plačiajuosčio ryšio interneto skvarba, proc.

Plačiajuosčio ryšio interneto skvarba, proc.

Pagrindinių viešųjų paslaugų perkėlimo į internetą lygis, proc.

Pagrindinių viešųjų paslaugų perkėlimo į internetą lygis, proc.

- Rodiklio pokyčiams įtaką darantys veiksniai:
- Teisinės bazės pokyčiai;
- Efektyvus nacionalinės ir savivaldos institucijų bendradarbiavimas;
- E. erdvėje teikiamų biudžetinių įstaigų ir valstybės įmonių, savivaldybių interaktyvių elektroninių paslaugų skaičiaus augimas.

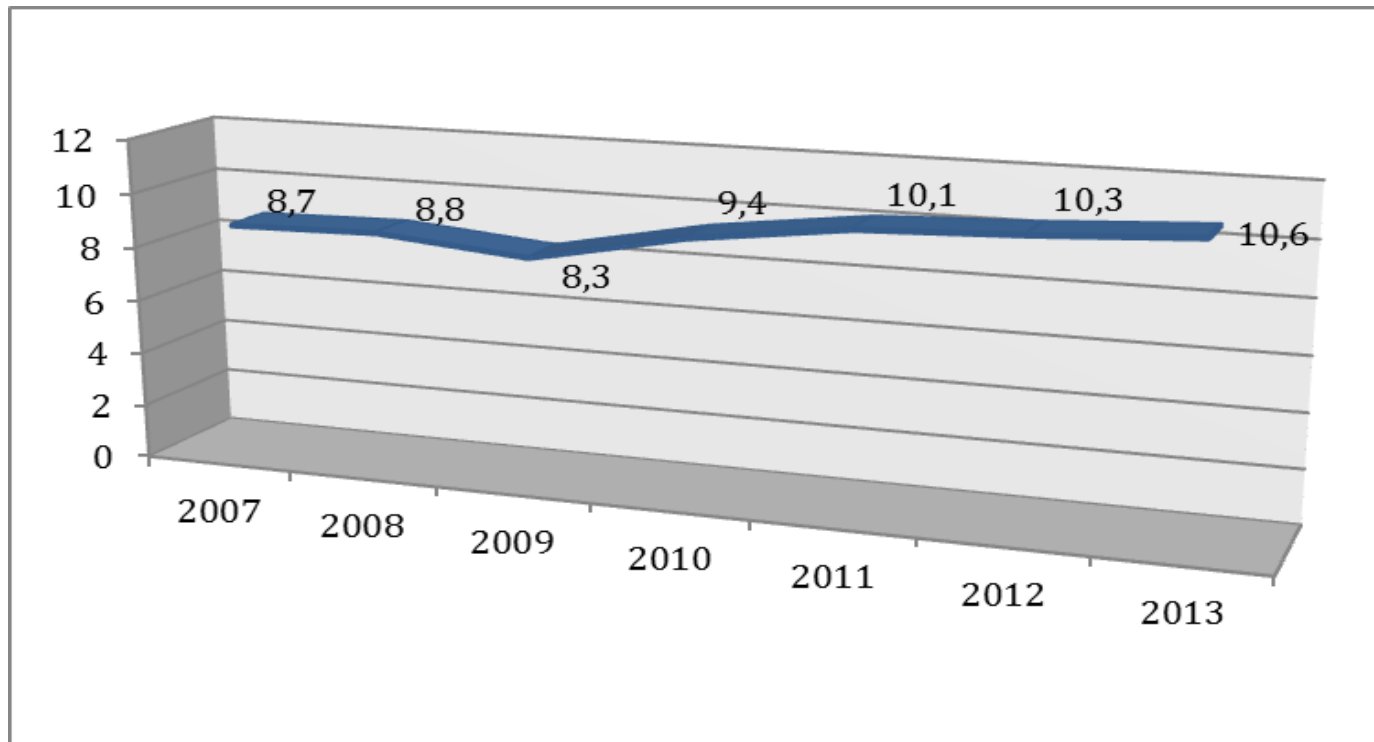
- Kitų veiksnių poveikis: vidutinis

- Investuotos ES fondų lėšos (daugiausiai prisidėjo priemonės „Elektroninės valdžios paslaugos“, „Intelektualios valdymo sistemos“, „Elektroninės valdžios paslaugos savivaldybėse“).

- ES struktūrinė parama darė didelį poveikį rodiklio kaitai
- 2013 m. buvo galima užsisakyti 556 elektronines paslaugas, o ES paramos lėšomis buvo sukurta net 35 proc. visų Lietuvoje veikusių elektroninių paslaugų (194)
- Iki 2015 m. pabaigos ES struktūrinės paramos lėšomis į e. erdvę turėtų būti perkelta daugiau nei 500 paslaugų

- ES paramos poveikis: stiprus

Darbo našumas (per darbo valandą sukurta pridėtinė vertė)

Darbo našumas

- Rodiklio pokyčiams įtaką darantys veiksniai:
- Ekonominė krizė;
- Darbuotojų mokymas ir kvalifikacijos kėlimas;
- Investicijos į materialųjį turtą;
- Vadybos programų ir valdymo sistemų diegimas;
- Elektroninių sistemų diegimas versle.

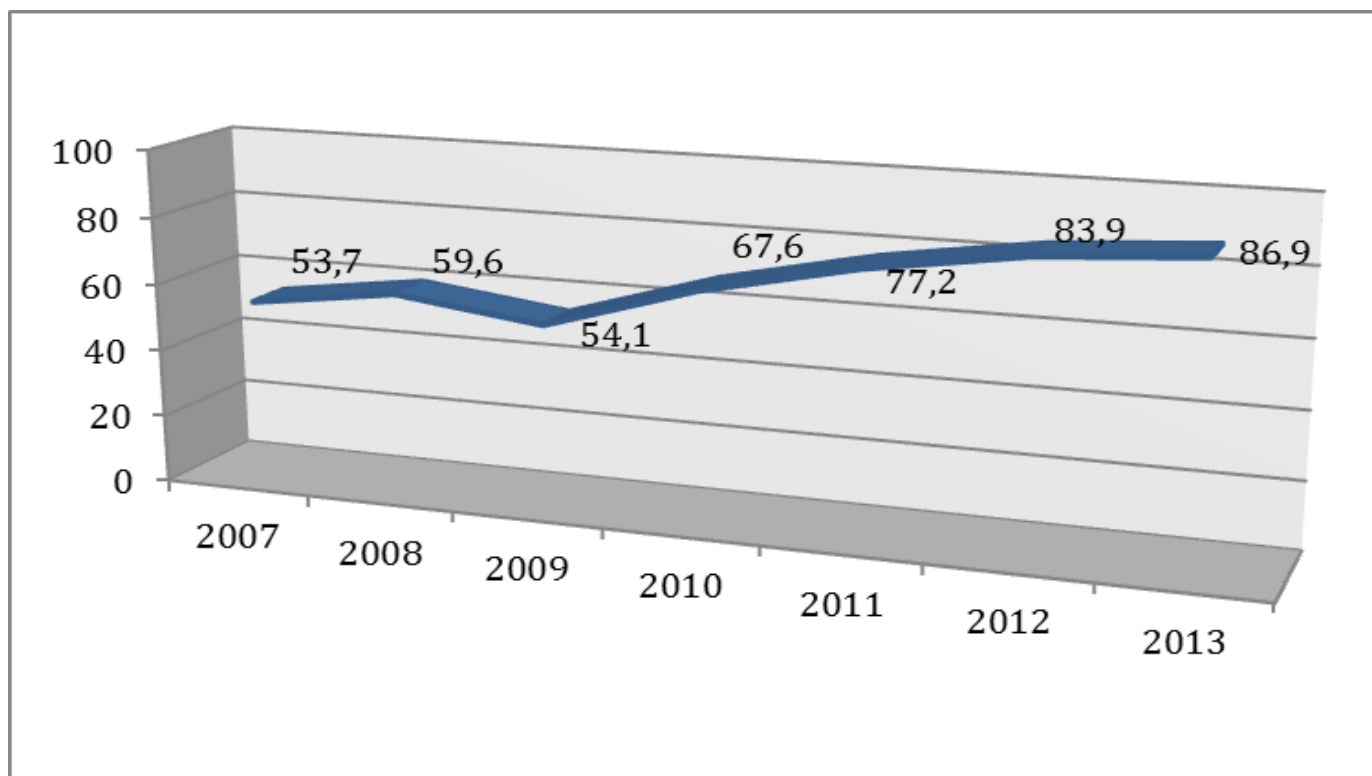
- Kitų veiksmų poveikis: stiprus

- Investuotos ES fondų lėšos (įtaką darė visos konkurencingumo didinimui skirtos priemonės, o didžiausią poveikį turėjo priemonės „Lyderis LT“, „Procesas LT“, „Invest LT-2“)

- 2007-2013 m. dėl ES paramos lėšų darbo našumas šalyje buvo 0,29 EUR / 1,01 Lt didesnis, lyginant su situacija be paramos
- 2007-2015 m. darbo našumas bus 0,36 EUR / 1,25 Lt didesnis, lyginant su situacija be paramos
- Apie 65 proc. apklaustų įmonių, gavusių paramą darbo našumui didinti, įvardijo teigiamą paramos poveikį
- Poveikis darbo našumui neišnyksta, pasibaigus paramos mokėjimui, pavyzdžiui, 2020 m. dėl išmokėtų paramos lėšų darbo našumas bus 0,10 EUR / 0,35 Lt didesnis, lyginant su situacija be paramos

- ES paramos poveikis: silpnas - makro lygiu, vidutinis - mikro lygiu (paramą gavusios įmonės ruošiasi toliau investuoti į darbo našumo didinimą)

Prekių ir paslaugų eksportas, palyginti su BVP, proc.

Prekių ir paslaugų eksportas, palyginti su BVP, proc.

- Rodiklio pokyčiams įtaką darantys veiksniai:

- Ekonominė krizė;
- Naujų rinkų pažinimas ir partnerių paieška;
- Viešosios paslaugos verslui ir konsultacijos;
- Dolerio stiprėjimas euro atžvilgiu, kuris lemia eksporto diversifikaciją;
- Paklausos pokyčiai užsienio rinkose;
- Eksporto kompetencijų ugdymas ir kooperacija.

- Kitų veiksmų poveikis: stiprus

- Investuotos ES fondų lėšos (įtaką darė visos konkurencingumo didinimui skirtos intervencijos, o labiausiai prisidėjo priemonės „Naujos galimybės“, „Invest LT-2“, „Asistentas-1“, „Asistentas-3“, „Lyderis LT“ ir kt.)

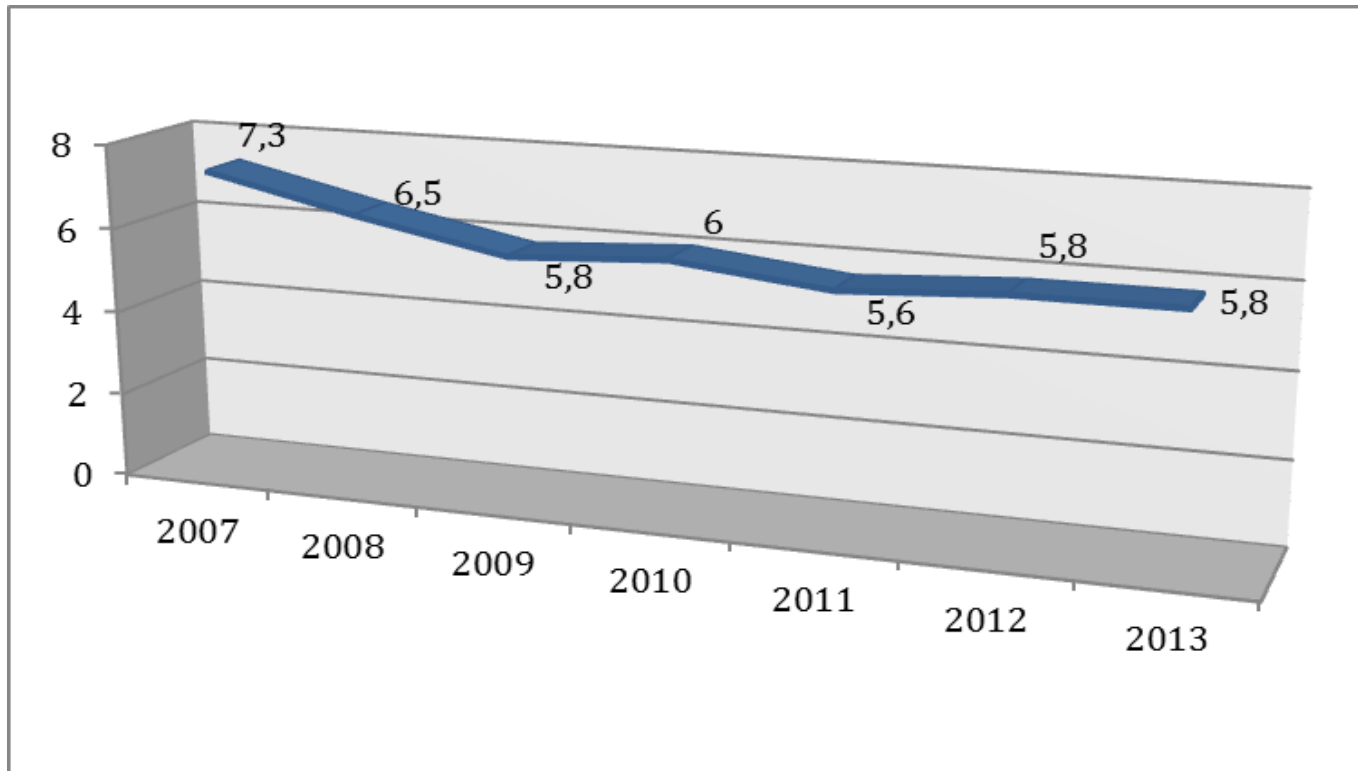

- 2007-2013 m. ES struktūrinės paramos lėšos kilstelėjo eksportą (jis buvo 1,018 mlrd. EUR didesnis, lyginant su scenarijumi be paramos)
- Trumpuoju laikotarpiu eksportą stipriau veikė paklausos pokyčiai užsienio rinkose, kurie lėmė neigiamą eksporto santykį su BVP (2007-2013 m. jis buvo 2,60 proc. punkto mažesnis, lyginant su situacija be paramos)
- Ilguoju laikotarpiu kiekybinis materialinių investicijų augimas padidins šalies eksporto galimybes užsienio rinkose, todėl neigiamas paramos poveikis prekybos balansui mažės, o eksportas - augs (2020 m. dėl ES paramos lėšų eksportas bus 2,99 mlrd. EUR didesnis, lyginant su situacija be paramos)

- ES paramos poveikis: silpnas - trumpuoju laikotarpiu, vidutinis - ilguoju laikotarpiu

Aukštųjų ir vidutiniškai aukštų technologijų prekių eksportas, palyginti su visu eksportu, proc.

Aukštųjų ir vidutiniškai aukštų technologijų prekių eksportas, palyginti su visu eksportu, proc.

- Rodiklio pokyčiams įtaką darantys veiksniai:
- Investicijos į MTEP;
- Įmonių veiklos produktyvumo didėjimas;
- Naujų rinkų pažinimas ir partnerių paieška;
- Spartus kitų ekonomikos sektorių, kurie nepriskiriami aukštųjų technologijų sektoriui, eksporto augimas po krizės;
- Didelis faktiškai visų aukštųjų technologijų sektoriaus sričių (išskyrus farmaciją) eksporto nuosmukis.

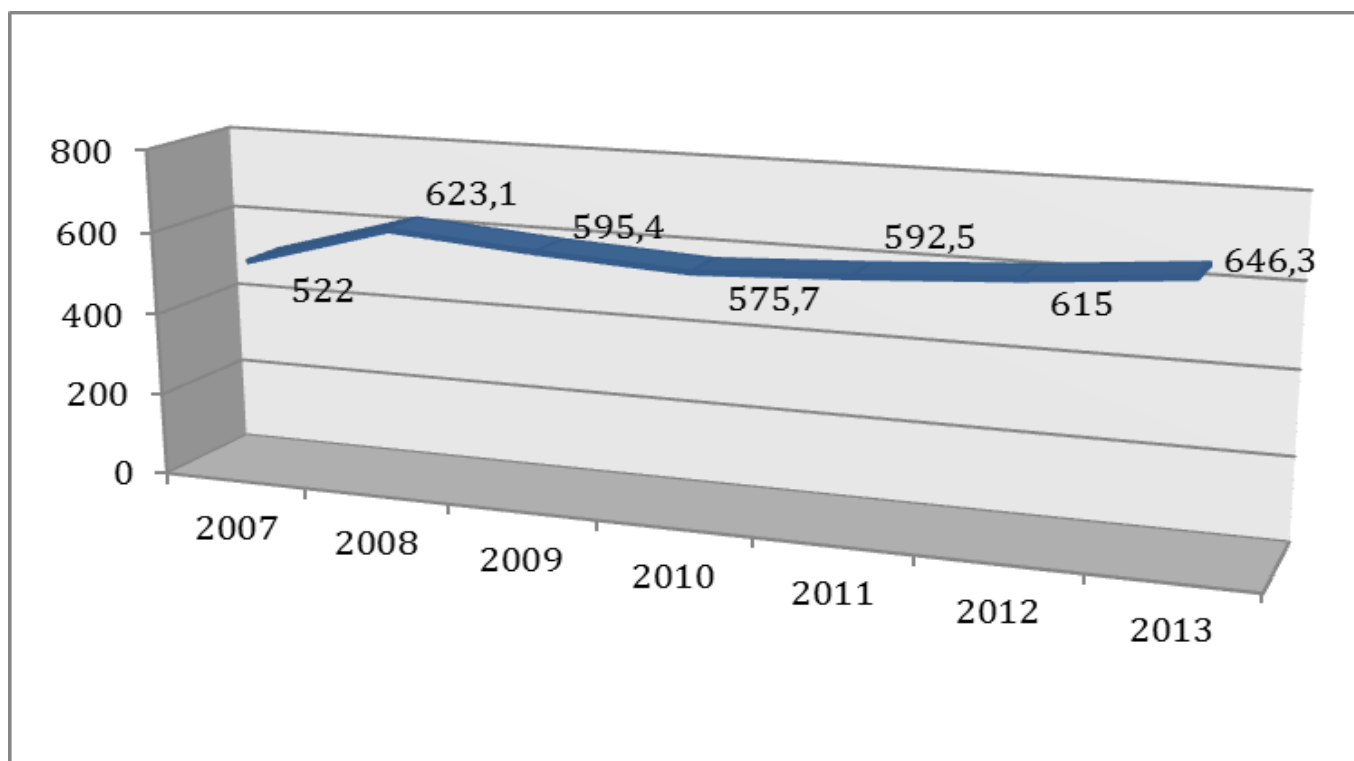
• Kitų veiksmų poveikis: stiprus

- Investuotos ES fondų lėšos (įtaką darė Inovatyvių įmonių skatinimo intervencijos, pavyzdžiui, priemonės „Intelektas LT“ ir „Intelektas LT+, Inovacijų sklaidos ir tinklų veiklos skatinimo intervencijos, verslo internacionalizavimo ir eksporto skatinimo priemonės, pavyzdžiui, „Naujos galimybės“, „Invest LT-2“ ir kt.)

- 2007-2013 m. proveržio aukštųjų technologijų srityje Lietuva nepasiekė (šalis toliau orientavosi į vidutinio ir žemiausio lygio pramonės sektorių prekių eksportą, o aukštųjų technologijų eksporto dalis išliko nedidelė)
- ES struktūrinės paramos intervencijos rodiklio pokyčiams darė ribotą poveikį, o svarbesni buvo išoriniai veiksniai

• ES paramos poveikis: silpnas

Šalies ūkio darbuotojų vidutinis mėnesinis bruto darbo užmokestis, EUR

BVP vienam gyventojui

- **Investuotos ES fondų lėšos** (rodiklio pokyčiams įtaką darė visos konkurencingumo didinimui skirtos priemonės).

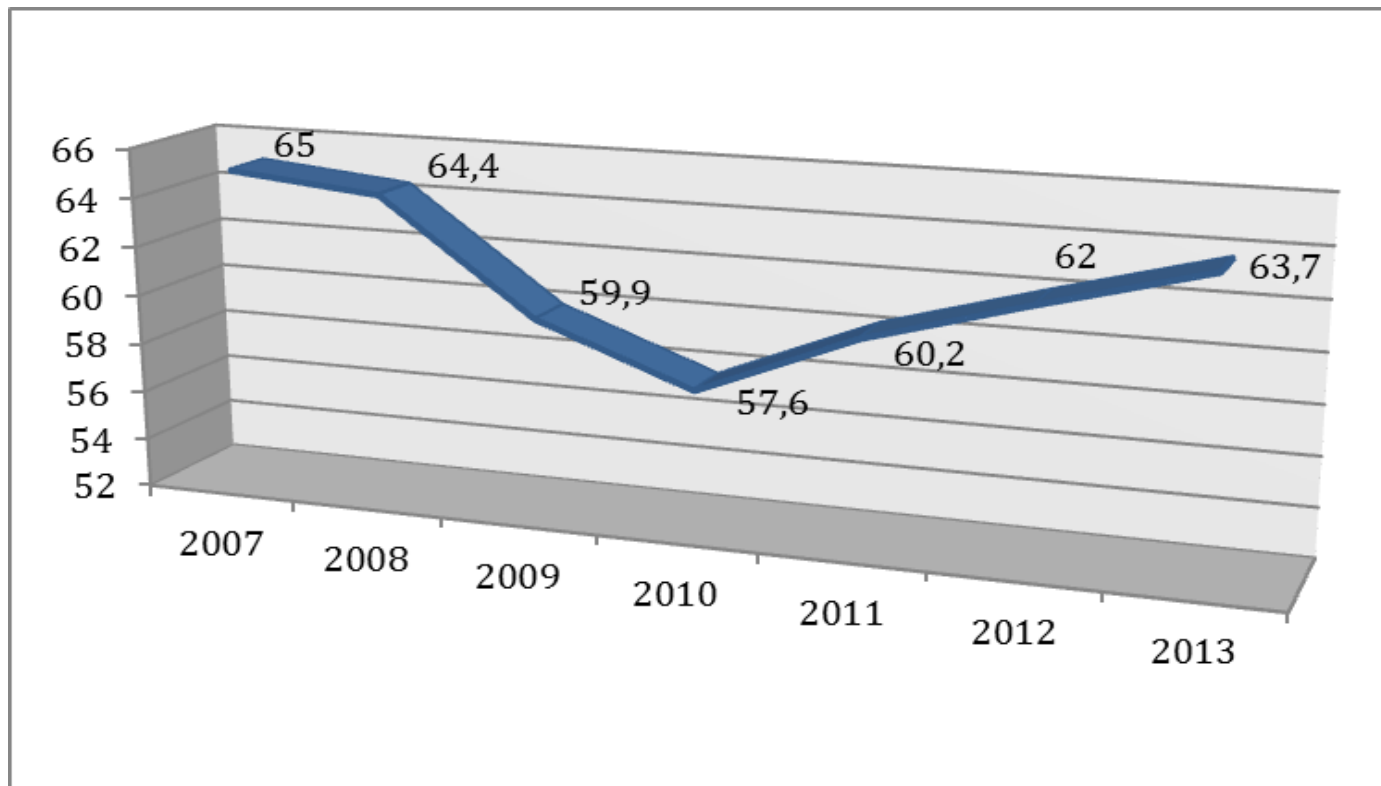

- 2007-2013 m. ES parama darė didelį poveikį BVP ir prisidėjo prie Lietuvos gyventojų padėties gerinimo
- Dėl konkurencingumo didinimui išmokėtų lėšų 2007-2013 m. Lietuvoje buvo sukurta 3,21 mlrd. EUR / 11,1 mlrd. Lt daugiau BVP, lyginant su scenarijumi be paramos
- Dėl to padidėjo ir vienam šalies gyventojui tenkantis BVP, kuris matuojamas kaip vienas iš pagrindinių šalies išsivystymo rodiklių

- **ES paramos poveikis: stiprus** (ilguoju laikotarpiu ES paramos poveikis silpsta, bet neišnyksta)

Užimtumo lygis (15-64 m.), proc.

Užimtumo lygis (15-64 m.), proc.

- **Investuotos ES fondų lėšos** (rodiklio pokyčiams įtaką darė visos konkurencingumo didinimui skirtos priemonės).

- 2007-2013 m. dėl ES paramos lėšų užimtumo lygis Lietuvoje buvo 0,22 proc. punkto didesnis, lyginant su scenarijumi be paramos
- 2007-2015 m. užimtumo lygis buvo 0,33 proc. punkto didesnis, lyginant su scenarijumi be paramos
- Konkurencingumo didinimui išmokėtos lėšos darė poveikį ir nedarbo rodikliui
- Dėl investuotų lėšų 2007-2013 m. nedarbo lygis šalyje buvo 1 proc. mažesnis, nei tuo atveju, jei paramos lėšos nebūtų buvusios investuotos

- **ES paramos poveikis: silpnas** (ilguoju laikotarpiu ES paramos poveikis silpsta, bet neišnyksta)

Apibendrinant

- 1. **2007-2013 m. Lietuvoje įgyvendintos konkurencingumo didinimo intervencijos darė teigiamą poveikį, paskatino ekonominę konvergenciją, tačiau struktūrinių pokyčių nepaskatino.** Tokią situaciją lėmė struktūrinės priežastys - žemos pridėtinės vertės ekonomika ir riboti valstybės pajėgumai.
- 2. **Lietuvos vieta tarptautiniame darbo pasidalijime nepasikeitė,** nes šalis ir toliau orientavosi į vidutinio ir žemesnio lygio pramonės gaminių eksportą, o aukštųjų ir vidutiniškai aukštų technologijų prekių eksporto dalis išliko nedidelė.
- 3. **Proveržio inovacijų diegimo srityje taip pat nebuvo pasiekta, o Lietuvos padėtis tarp kitų ES valstybių, vertinant pagal inovacijų diegimo rodiklius, nepasikeitė.** 2007 m. pagal inovacijų lygį šalyje Lietuva buvo priskirta „besivejančių šalių“ grupei, o 2014 m. - „vidutinių novatorių“ kategorijai. Lietuva pagal vertinimą aplenkė tik Lenkiją, Latviją, Rumuniją ir Bulgariją, o kitos valstybės, kurios buvo traktuojamos kaip besivejančios, 2014 m. šią grupę paliko.

- 4. *2007-2013 m. Lietuvoje įgyvendintos konkurencingumo didinimo intervencijos buvo gana adekvačios*, tačiau taikyti pakankamai standartiniai priemonių rinkiniai, mažai atsižvelgta į endogeninius faktorius. Dėl visų šių priežasčių *buvo svarbus jų įgyvendinimo procesas*.
- 5. Vis dėlto *ne visų intervencijų įgyvendinimas buvo sklandus*:
 - a) mokslo ir verslo bendradarbiavimo projektų atveju trūko institucinės lyderystės (vienos slėnių kūrimą koordinuojančios agentūros, o ne kompetencijų padalijimo skirtingoms institucijoms);
 - b) dėl krizės nebuvo laikomasi priemonių įgyvendinimo eiliškumo ir priimami ne visai tinkami administraciniai sprendimai (siekiant stimuliuoti ekonomiką, priemonės buvo „paleidžiamos“ vienu metu ir apsunkinamos tiek priemonių administravimo procedūros, tiek pareiškėjų galimybės pateikti paraiškas pagal kelias priemones).

- 5. *Didžioji dalis konkurencingumo didinimui išmokėtų lėšų (40 proc.) atiteko transporto sektoriui*, t. y. prisidėjo prie sąlygų konkurencingumui sudarymo ir šalies ekonomikos augimo (investicijos į transporto sektorių duoda ilgalaikę grąžą), bet mažiau skatino tiesiogiai su konkurencingumu siejamas sritis.
- 6. *Pakankamai didelė lėšų dalis teko MTTP viešosios infrastruktūros kūrimui (slėnių statyboms)*, todėl 2007-2013 m. ES parama dar neprisidėjo prie aktyvesnio mokslo ir verslo bendradarbiavimo skatinimo. Struktūrinius pokyčius lemia ne infrastruktūrinės intervencijos, bet naudojimasis sukurta infrastruktūra.
- 7. *ES parama darė teigiamą poveikį daugeliui konkurencingumo rodiklių* (ypač investicijoms į bendrojo pagrindinio kapitalo formavimą, BVP augimui, TUI pritraukimui, viešųjų paslaugų perkėlimui į e. erdvę, plačiajuosčio ryšio interneto skvarbai, tyrėjų skaičiaus augimui, valdžios išlaidoms į MTEP).

- 8. *Kilus ekonominiam sunkmečiui, ES lėšos pristabdė neigiamą krizės poveikį, o tam tikrais atvejais buvo ir pagrindinis kai kurių veiklų finansavimo šaltinis* (MTTP viešosios infrastruktūros kūrimo, SVV priėjimo prie finansavimo šaltinių gerinimo, IRT plėtros, tyrėjų įdarbinimo ir kt.).
- 9. *70 proc. konkurencingumo didinimui išmokėtų lėšų į Lietuvos ekonomiką įsiliejo per viešojo ir privataus sektoriaus materialines investicijas*, t. y. buvo skirtos įrenginių pirkimui ir statybos darbams. Dėl šios priežasties *ES parama darė didžiausią poveikį bendrosioms investicijoms*, t. y. investicijoms į bendrojo pagrindinio kapitalo formavimą.
- 10. Vertinant pagal galutinius naudos gavėjus, kuriems realiai atiteko išmokėtos lėšos, *didžiausia ES investicijų dalis (74 proc.) nukeliavo statybų sektoriui*.

- 11. ***Poveikis statybų sektoriui*** - trumpalaikis, o nauda gaunama tik projektų įgyvendinimo metu (statybų sektorius yra vienas iš paslaugų teikėjų). Dauguma sektoriuje sukurtų darbo vietų - laikinos.
- 12. ***Poveikis pramonės sektoriui*** - ilgalaikis, siejamas su reikšminga paramos įtaka materialinių investicijų augimui (ypač 2014-2015 m., kai dėl ES paramos lėšų šios investicijos pramonės sektoriuje yra net 25 proc. didesnės, lyginant su scenarijumi be paramos).
- 13. ***Poveikis transporto sektoriui*** - ilgalaikis, o didžiausias poveikis pasireiškia sektoriaus pridėtinei vertei ir darbo vietų kūrimui / išsaugojimui.